

1927 NÜFUS SAYIMINA GÖRE İÇEL VİLAYETİNİN NÜFUS ÖZELLİKLERİ

İbrahim ÖZTÜRK*

Öz

Türk Milleti, Trablusgarp Savaşı ile Millî Mücadele Dönemi'nin sonuna kadar aralıksız 11 yıl boyunca savaşmıştır. Balkan Savaşları sonrasında ise yaşanan göç hareketliliği Anadolu coğrafyasının demografik yapısında önemli değişimlere sebep olmuştur. Türk Milleti binlerce vatandaşını cephelerde kaybetmiş, binlerce vatandaşı da yaralanmıştır. Milli Mücadele'nin kazanılması ile birlikte başlayan inkılap hareketleri ve yeni kurulan Cumhuriyet idaresi geleceğe dair politikalarını belirleyebilmek, ulus-devlet inşasını sağlayabilmek, Türkiye'nin demografik gücünü etkin ve verimli kullanabilmek için Anadolu nüfusunun hem nicel hem de nitel özelliklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'nin ilk nüfus sayımı 28 Ekim 1927 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu nüfus sayımında Anadolu halkının medeni halleri, maluliyet durumları, okuma yazma oranları, meslekleri, konuştukları ana dilleri gibi pek çok niteliği belirlenmiş olup bu durum 1927 Genel Nüfus Sayımının önemini artırmaktadır.

Bu çalışmada 1927 Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre İçel Vilayetinin nüfus özellikleri değerlendirilmiştir. Araştırmada İçel Vilayetinin 1927 yılı itibarıyla sahip olduğu nüfusunun okuma yazma oranları, kadın erkek nüfusu, mesleki dağılımları, ana dilleri, medeni halleri, dini yapısı gibi

sosyal, kültürel ve ekonomik özelliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İçel, Silifke, Mut, Gülnar, Anamur, Nüfus Sayımı.

ACCORDING TO THE 1927 CENSUS, POPULATION CHARACTERISTICS OF İÇEL PROVINCE

Abstract

The Turkish Nation fought for 11 years continuously between the Tripoli War and the end of the War of Independence. After the Balkan Wars, the migration movement caused significant changes in the demographic structure of Anatolia. The Turkish nation lost thousands of its citizens on the fronts and thousands more were wounded. The reform movements that began with the victory of the National Struggle and the newly established Republican administration aimed to determine both the quantitative and qualitative characteristics of the Anatolian population in order to determine future policies, to ensure nation-state building, and to use Turkey's demographic power effectively and efficiently. For this purpose, Turkey's first census was conducted on October 28, 1927. In this census, many characteristics of the Anatolian population such as their marital status, disability status, literacy rates, occupations, and native languages were determined, which increases the importance of the 1927 General Population Census.

In this study, the population characteristics of İçel Province were evaluated according to the results of the 1927 General Population Census. In the research, it was aimed to reveal the social, cultural and economic characteristics of the population of İçel Province as of 1927, such as literacy rates, male and female population, occupational distribution, mother tongue, marital status, religious structure.

Keywords: İçel, Silifke, Mut, Gülnar, Anamur, Population Census

1. GİRİŞ

Türklerin Anadolu'ya yerleşmeye başladığı dönemlerde Karaman Vilayetinin bir parçası olarak taksim edilen ve Toros Dağları'nın güneyinde kalan coğrafi bölge İçel olarak tanımlanmıştır (Erdoğan, 1992: 425). İçel 1180 yılından sonra yoğun Türkmen göçü almaya başlamıştır (Okuy, 2019: 8). Anadolu Selçuklu Devleti'nin yönetiminde kalan bölgeye daha sonra Karamanoğulları Beyliği hâkim olmuştur (Gazel, 2006: 1216). Karamanoğulları dönemi hakkında bilgiler veren Şikari, İçel Sancağı topraklarını Taş-İli olarak göstermiştir. Şikari, Taş-İli olarak adlandırdığı bölgenin coğrafi sınırlarını günümüzdeki Taşeli yaylasını da içine alacak şekilde Anamur'a kadar getirmiştir (Çelik, 2000: 450).

İçel 1474 yılında Osmanlı hâkimiyetine girmiştir. Ancak bölgede Osmanlı Devleti ile Karamanoğulları Beyliği arasında yaşanan mücadelelerin devam etmesi sebebiyle kesin olarak 1483 yılında Osmanlı idaresi altına girmiştir (Gidirişlioğlu, 2021: 11). Osmanlı idaresinin kesinleşmesiyle birlikte İçel, Karaman Vilayetine bağlı bir sancak olarak teşkilatlandırılmış ve Kıbrıs'ın fethedilmesine kadar geçen süre içerisinde Karaman Beylerbeyliğine bağlı kalmıştır. İçel, Kıbrıs'ın 1571 yılında fethedilmesi sonrasında Alaiye, Sis ve Tarsus sancaklarıyla birlikte Kıbrıs Beylerbeyliğine bağlanmıştır (Çelik, 1994: 33-34).

İçel sancağı XVI. yüzyıl ve XIX. yüzyıllar arasında belli zamanlarda Kıbrıs, Karaman ve Adana beylerbeyliğine bağlanmış ve İçel Sancağının merkezi genellikle Silifke olmuştur (Nural, 2007: 452). İçel sancağı XVIII. Yüzyılın başlarından XIX. yüzyılın ortalarına kadar Tarsus ile Adana Eyaleti'ne bağlı kalmıştır. 1846 yılında Karaman eyaleti içerisinde yer alan İçel sancağı 1867 yılında Vilayet Nizamnamesinin uygulanması sırasında Adana'ya bağlanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile İçel 1924 yılında müstakil bir vilayet haline getirilmiştir (Çelik, 2000: 452). 1925 yılında İçel Vilayeti, merkez kazası Silifke olmak üzere Anamur, Gülnar, Mut ve Gazipaşa kazalarından oluşmuştur.

Gazipaşa'nın 19 Nisan 1925 tarihinde Antalya'ya bağlanması ile İçel'in kaza sayısı, merkez Silifke kazası dâhil olmak üzere dörde düşmüştür (Gidirlioğlu, 2021: 12). Dâhiliye Vekâleti tarafından 1928 yılında hazırlanan Son Teşkilat-ı Mülkiye'de Köylerimizin adları adlı eserde İçel Vilayetinin kaza, nahiye ve köylere göre taksimatı şu şekildedir:

Tablo 1: 1928 Yılı İçel Vilayetinin Kaza, Nahiye ve Köylere Göre Taksimatı

Silifke Kazası*			
Kaza ve Nahiye Merkezlerinin		Nahiyelerin	
Bağlı Mahallat Sayısı	İsimleri	Bağlı Köy Sayısı	İsimleri
8	Silifke	46	Merkez Nahiyesi
-	Mağara	18	Ayaş
-	Taş Ucu	10	Taş Ucu
-	Erdemli	20	Yağda
Anamur Kazası†			
Kaza ve Nahiye Merkezlerinin		Nahiyelerin	
Bağlı Mahallat Sayısı	İsimleri	Bağlı Köy Sayısı	İsimleri
3	Anamur	50	Merkez Nahiyesi
Gülnar Kazası‡			
Kaza ve Nahiye Merkezlerinin		Nahiyelerin	
Bağlı Mahallat Sayısı	İsimleri	Bağlı Köy Sayısı	İsimleri
3	Atay Pazarı	31	Merkez Nahiyesi
1	Hacı Hanay	9	Ovacık
1	Kilindire	10	Kilindire
Mut Kazası§			
Kaza ve Nahiye Merkezlerinin		Nahiyelerin	
Bağlı Mahallat Sayısı	İsimleri	Bağlı Köy Sayısı	İsimleri
3	Mut	51	Merkez Nahiyesi
-	Körükçü	17	Sarıkavak

İçel vilayet olarak 1933 yılına kadar kalmıştır. 1933 yılında Silifke merkezli İçel vilayeti, Mersin merkezli İçel vilayetine bağlanmıştır (Gazel, 2006: 119).

* Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları, Hilal Matbaası, İstanbul 1928, s.359.

† Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları, Hilal Matbaası, İstanbul 1928, s.392.

‡ Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları, Hilal Matbaası, İstanbul 1928, s.394.

§ Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları, Hilal Matbaası, İstanbul 1928, s.396.

Cumhuriyet'in ilanından sonra Türkiye'de nüfus sayımı, gerçekleştirilmesi gereken inkılaplar sebebiyle öncelikli bir konu olarak ele alınmamıştır. Her yıl yayınlanan devlet salnamelerinde vilayetlere ait nüfus sayılarının verilmiş olması da nüfus sayımı ihtiyacının ele alınmamasında etkilidir (Kodal, 2009: 241). Ancak 1927 yılına yaklaşıldığında nüfusun uluslararası kriterlere uygun olarak sayılması, ulus devlet inşası sürecindeki Türkiye'nin mevcut insan gücünün iyi değerlendirilmesi gerekliliği modern bir nüfus sayımının gerçekleştirilmesini zorunlu hale getirmiştir (Tamer-Bozbeyoğlu, 2004: 73-88). Avrupa devletlerinin gerçekleştirdikleri modern nüfus sayımları ile ülkelerinin insan gücü ve ekonomik kaynaklarını daha verimli kullandıklarını göre yöneticiler Türkiye'de de modern bir nüfus sayımının yapılması yönünde çalışmalar başlatmışlardır (Sertel, 2014: 1018).

Bu çalışmalar kapsamında Türkiye nüfusunun hem nitel hem de nicel özelliklerini ortaya koymak amacıyla 1926 yılında İstatistik Umum Müdürlüğü kurularak, kurumun müdürlüğüne ise Uluslararası İstatistik Enstitüsü üyesi olan Camille Jacquart getirilmiştir (Sertel, 2015: 81). İstatistik Umum Müdürlüğü'nün kurulmasından sonra nüfus sayımına yönelik çalışmalar kapsamında 29 Mayıs 1926 tarih ve 861 sayılı kanun çıkarılmış ve bu kanunla nüfus kütüğüne kayıtlı olmayan vatandaşların, nüfus müdürlüklerine başvuru yaparak kayıtlarını gerçekleştirdikleri takdirde kanun mucibince alınacak cezalardan muaf tutulacakları belirtilmiştir (Çanak, 2016: 97).

2 Haziran 1926 tarihinde Umum-i Tahrir-i Nüfus İcrası Hakkında Kanun kabul edilerek, kanunun birinci maddesinde nüfus sayımının 1927 yılında gerçekleştirileceği, ikinci maddesinde ise genel nüfus sayımından önce Sivas, Ankara, Mersin, Tekirdağ ve Ödemiş'te deneme mahiyetinde nüfus sayımları gerçekleştirileceği belirtilmiştir (Çanak, 2016: 98). Deneme mahiyetindeki bu nüfus sayımlarından başarılı sonuçlar alındıktan sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin

modern anlamda yapılan ilk nüfus sayımı 28 Ekim 1927 tarihinde gerçekleştirilmiştir (Çanak-Yeşil, 2015: 105).

Bu çalışmada 28 Ekim 1927 tarihinde gerçekleştirilen Cumhuriyet idaresinin ilk nüfus sayımında İçel'in demografik yapısı, nüfus yoğunluğu, doğum yerleri, medeni durumları, yaş grupları, okuma yazma oranları, dini durumu, nüfusun engellilik durumu, konuştukları ana dilleri ve meslekler itibarıyla dağılımları tablolar yardımıyla değerlendirilmiştir.

1. 1927 Genel Nüfus Sayımına Göre İçel (Silifke) İli Nüfus Yoğunluğu

Türkiye'nin 1927 yılında gerçekleştirilen ilk nüfus sayımına göre; 6.563.879'u erkek, 7.084.391'i kadın olmak üzere toplam nüfusu 13.648.270 olarak hesaplanmıştır. İçel (Silifke) ilinin 1927 sayımına göre merkez ve bağlı kazaları ile yüzölçümü 9845 km kare idi.

1927 yılında gerçekleştirilen ilk nüfus sayımında İçel (Silifke) ilinin merkez ve bağlı kazalarıyla toplam yüzölçümü ve nüfus yoğunluğu aşağıdaki gibidir.

Tablo 2: 1927 Yılı İçel Nüfus Yoğunluğu (TCBİUM, Fasikül I, 1929: IX)

Yerleşim Yeri	1927 Yılı Genel Nüfus Sayımına Göre İçel'de Nüfus Yoğunluğu					
	Nüfus Mevcudu			Yüzölçümü (km ²)	Nüfus Yoğunluğu	Mevki
	Erkek	Kadın	Toplam			
İçel (Silifke)	17.133	20.285	37.418	3.970	9.4	107
Anamur	8.282	10.088	18.370	2.100	8.7	54
Gülnar	8.664	10.791	19.455	1.775	11.0	50
Mut	7.070	8.627	15.697	2.000	7.8	73
Toplam	41.149	49.791	90.940	9.845	9.2	284

1927 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre Türkiye Cumhuriyeti'nde kadın nüfusun toplamı erkek nüfusun toplamından 520.512 kişi fazladır. 1927 yılında Türkiye'de 13 ilin haricindeki tüm illerde kadın nüfusun erkek nüfustan fazla olduğu belirlenmiştir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 18). Tablo 2'den de

anlaşılabileceği üzere İçel ilinde de kadın sayısı erkek sayısından fazladır. Bu durumun Türkiye'nin pek çok vilayetinde görülmesinde Türk Milleti'nin 1911 yılından Milli Mücadele Dönemi'nin sonuna kadar aralıksız yaşadığı savaşlar etkili olmuştur. Savaşlar neticesinde ise erkek nüfus sayısında ciddi azalmalar yaşanmıştır. İçel ilinin merkezi Silifke olmak üzere üç kazadan oluştuğu görülmektedir. İçel ilinde ortalama nüfus yoğunluğu 9.2'dir ve dönemin Akdeniz sahil vilayetleri (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 11) içerisinde nüfus yoğunluğunun en az olduğu ildir. İçel ilinin nüfus yoğunluğunun hem Türkiye (17.9) hem de Akdeniz sahil vilayetleri (13.3) ortalamasının altında olduğu tespit edilmiştir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 9-11). Gülnar kazası nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu yerleşim yeri iken en az olduğu kaza ise Mut'tur.

2. Doğum Yerleri İtibarıyla Nüfusun Dağılımı

Tablo 3: 1927 Yılı Doğum Yerlerine Göre Nüfus Durumu (TCBİUM, Fasikül I, 1929: 161)

Yerleşim Yeri	1927 Genel Nüfus Sayımına Göre İçel (Silifke)'de Doğum Yerleri İtibarıyla Nüfus																
	Cinsiyet	Türkiye	Afganistan	Mısır	Düğer Afrika ve Asya	Arnavutluk	İngiltere	Bulgaristan	Fransa	Yunanistan	Macaristan	İtalya	Romanya	Rusya	Sırbistan	Diğer Avrupa Devletleri	Meçhul
İçel (Silifke)	Erkek	17.101	-	-	1	2	17	3	-	4	2	-	3	5	-	-	-
	Kadın	20.190	-	-	-	-	7	2	4	79	-	1	7	1	1	-	-
Anamur	Erkek	8.264	-	1	-	12	-	-	-	2	1	-	-	2	-	-	-
	Kadın	10.059	-	-	1	-	25	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-
Gülnar	Erkek	8.657	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4
	Kadın	10.791	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mut	Erkek	7.062	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	6
	Kadın	8.620	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	4	-	-
Toplam	Erkek	41.084	-	1	2	15	17	4	-	6	1	-	-	8	1	-	10
	Kadın	49.660	-	-	1	-	32	2	4	82	-	1	2	2	5	-	-
Genel Toplam		90.740	-	1	3	15	49	6	4	88	1	1	2	10	6	-	10

Tablo değerlendirildiğinde İçel ve çevresindeki idari birimlerde yaşayan halkın büyük bir bölümünü Türkiye sınırları içerisinde doğan kişilerin oluşturduğu görülmektedir. Türkiye sınırları dışında doğup İçel’de ikamet edenlerin toplam sayısı 186’dır. Bu oran toplam nüfus içerisinde yalnızca %0.20’ye denk gelmektedir. Elde edilen verilere göre yurt dışında doğan kişilerin 55’i erkek, 131’i kadındır. Yurt dışı doğumlu olanların çoğunluğunun İçel (Silifke)’de yaşadıkları, Mut ve Gülnar kazalarında bu oranın çok düşük olduğu görülmektedir. Yurt dışı doğumlu olanların içerisinde ise en fazla 88 kişi ile Yunanistan doğumlu olanlar gelmektedir. Bunu 49 kişi ile İngiltere doğumlular takip etmiştir. Arnavutluk doğumlu 15 kişi, Rusya doğumlu 10 kişi tespit edilmiştir. Toplamda 10 kişinin doğum yerleri ise belirlenememiştir.

3. Medeni Durumları İtibarıyla Nüfusun Dağılımı

Tablo 4: 1927 Yılı Medeni Durumlarına Göre Nüfus Dağılımı (TCBİUM, Fasikül I, 1929:131)

Yerleşim Yeri	Medeni Hal						
	Cinsiyet	Nüfus Mevcudu	Bekâr	Evli	Dul	Boşanmış	Bilinmeyen
İçel (Silifke)	Erkek	17.133	10.209	6.695	180	48	1
	Kadın	20.285	9.298	7.979	2.722	286	-
Anamur	Erkek	8.282	4.962	3.183	95	21	21
	Kadın	10.088	4.435	3.817	1.740	94	2
Gülnar	Erkek	8.664	4.938	3.638	67	20	1
	Kadın	10.791	4.625	4.221	1.810	132	3
Mut	Erkek	7.070	3.113	3.868	73	15	1
	Kadın	8.627	3.606	3.647	1.228	146	-

Toplam	Erkek	41.149	23.22 2	17.38 4	415	104	24
	Kadın	49.791	21.96 4	19.66 4	7.50 0	658	5
Genel Toplam		90.940	45.18 6	37.04 3	7.91 5	762	29

1927 yılı genel nüfus sayımında Türkiye’de bekar erkeklerin oranı %55.57, kadınlarda %42.09 olmak üzere genel nüfusun toplamda %48.58’inin bekar oldukları tespit edilmiştir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 19). İçel’de bekar erkeklerin oranı %56.43, kadınlarda %44.11 olmak üzere toplam nüfusun %49.69’u bekarlardan oluşmuştur. Evli erkeklerin Türkiye’de oranı %42.60, kadınlarda %41.97 olmak üzere toplam nüfusun ise %42.27’sinin evli olduğu belirlenmiştir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 20). İçel’de evli erkeklerin oranı %42.25, kadınlarda %39.50 iken toplam nüfus içerisinde evlilik oranı ise %40.74 olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda İçel’de evlilik ve bekarlık durumlarının Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmüştür. Ancak İçel’de 19 yaş üstü nüfusun %40.50 olması sebebiyle evlilik oranının azımsanamayacağını da belirtmek gerekir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 21).

İçel’de toplam nüfusun %8.7’sinin dul, çok az bir kısmının ise boşanmış olduğu belirlenmiştir. Tablo incelendiğinde dul kadınların sayısının erkeklerden yaklaşık 20 kat daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumu günümüz şartları ışığında değil dönemin sosyolojik, ekonomik ve askeri koşulları ışığında değerlendirmek gerekmektedir. Nitekim dul ve boşanmış kadın sayısında görülen bu farkın temel sebebi olarak İçel erkeklerinin cephelerde şehit düşmelerinden kaynaklandığı değerlendirilmesi yapılabilir.

4. Yaş Grupları İtibarıyla Nüfusun Dağılımı

Tablo 5: 1927 Yılı Yaş Gruplarına Göre Nüfus Dağılımı (TCBİUM, Fasikül I, 1929:131)

YERLEŞİM YERİ	Cinsiyet	YAŞ GRUPLARI									
		1 Yaşından Küçük	1-2	3-6	7-12	13-19	20-45	46-60	61-70	71 ve +	Belirsiz
İçel (Silifke)	Erkek	1.053	1.672	1.898	2.148	3.469	5.020	1.160	511	202	-
	Kadın	1.582	1.819	1.780	3.187	7.740	2.050	739	403	28	957
Anamur	Erkek	422	767	872	1.093	1.576	2.634	589	196	112	21
	Kadın	350	749	824	944	1.521	4.015	1.222	246	187	30
Gülнар	Erkek	648	1.359	913	985	1.637	2.402	320	270	117	13
	Kadın	532	761	803	918	1.515	4.386	1.186	427	222	41
Mut	Erkek	326	690	802	653	1.316	2.379	585	229	85	5
	Kadın	326	674	747	755	1.219	3.609	910	251	130	6
Toplam	Erkek	2.449	4.488	4.485	4.879	7.998	12.435	2.654	1.206	516	39
	Kadın	2.790	4.003	4.154	5.804	11.995	14.060	4.057	1.327	567	1.034
Genel Toplam		5.239	8.491	8.639	10.683	19.993	26.495	6.711	2.533	1.083	1.073

İçel'de 20 yaşın altındaki nüfus, toplam nüfusun %58.3'ünü oluşturmuştur. Bir başka ifadeyle İçel'de nüfusun yarısından fazlası 20 yaş altı olup genç ve dinamik bir yapıya sahiptir. Tablo incelendiğinde 20 yaş altı gruplarda erkek ve kadın sayıları birbirine yakın iken 20 yaş üstünde kadınların sayısı erkeklere göre daha fazladır. Bunun sebebi yaşanan savaşlarda erkek nüfusun şehit olması ve kadınların ortalama yaşam sürelerinin erkeklere göre daha fazla olması ile açıklanabilir.

İçel'de 20 yaş ve üstü nüfus ise toplam nüfusun %40.5'i olarak tespit edilmiştir. 20 yaş ve üstü nüfusta Akdeniz sahil vilayetleri içerisinde en düşük orana sahip il İçel'dir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 21). Tüm bu yönleriyle değerlendirildiğinde İçel ilinde nüfus yapısı çoğunlukla genç ve çocuklardan oluşmuştur.

5. Okur-Yazarlık Durumuna Göre Nüfusun Dağılımı

Türkiye'de 1927 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre okuma yazma bilen nüfus erkeklerde %12,9, kadınlarda %3,6 olmak üzere toplam nüfusta %8,6 olup, okuma yazma bilenlerin miktarı 1.111.496 kişidir. Ancak 7 yaşına kadar

olan nüfus dahil edilmediği takdirde erkeklerde okuma yazma bilenler %17.4, kadınlarda okuma yazma bilenler %4.6, genel nüfusta ise %10.5 olarak hesaplanmıştır (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 22). Her iki duruma göre de okuma yazma oranlarının çok düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 6: 1927 Yılı Okur-Yazarlık Durumuna Göre Nüfus Dağılımı (TCBİUM, Fasikül I, 1929:131)

YERLEŞİM YERİ	Cinsiyet	Bilen	Bilmeyen
İçel (Silifke)	Erkek	1.977	15.156
	Kadın	180	20.105
Anamur	Erkek	815	7.467
	Kadın	131	9.957
Gülнар	Erkek	709	7.955
	Kadın	68	10.723
Mut	Erkek	843	6.227
	Kadın	87	8.540
Toplam	Erkek	4.344	36.805
	Kadın	466	49.325
Genel Toplam		4.810	86.130

Verilen tabloda İçel ilinde toplam nüfusun okuma yazma sayılarına ulaşılabilir. Bu tabloya göre İçel’de toplam nüfusun %5.2’si okuma yazma bilirken %94.8’i okuma yazma bilmemektedir. Ancak tahsil yaşı olarak görülen 7 yaşına kadar olan nüfus çıkarıldıktan sonra okuma yazma bilenlerin oranlarına da ulaşmak mümkündür. Bu bağlamda İçel’de 7 yaşını geçen nüfusta okuma yazma bilen erkeklerin oranı %14.6, kadınlarda %1.19 olmak üzere toplam nüfusun %7’sidir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 22-23). İçel’de her iki durum da göz önünde bulundurulduğunda okuma yazma oranlarının Türkiye ortalamasının altında olduğu tespit edilmiştir.

6. Dini İnançlarına Göre Nüfusun Dağılımı

Tablo 7: 1927 Yılı Dini İnançlarına Göre Nüfus Dağılımı (TCBİUM, Fasikül I, 1929:143)

YERLEŞİM YERİ	DİNLER									
	Cinsiyet	İslam	Katolik	Protestan	Ortodoks	Ermeni	Hristiyan	Musevi	Sair Dinler	Dinsiz veya Dini Meçhul
İçel (Silifke)	Erkek	17.113	-	-	-	-	-	-	20	-
	Kadın	20.284	1	-	-	-	-	-	-	-
Anamur	Erkek	8.081	-	-	1	-	-	-	200	-
	Kadın	10.088	-	-	-	-	-	-	-	-
Gülnar	Erkek	8.664	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kadın	10.791	-	-	-	-	-	-	-	-
Mut	Erkek	7.070	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kadın	8.627	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	Erkek	40.928	-	-	1	-	-	-	220	-
	Kadın	49.790	1	-	-	-	-	-	-	-
Genel Toplam		90.718	1	-	1	-	-	-	220	-

1927 nüfus sayımında Türkiye'nin toplam nüfusunun %97,36'sı İslam dini mensuplarından, %2,64'ünün gayrimüslimlerden oluştuğu tespit edilmiştir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 30). İçel ve bağlı kazalarında toplam 90.718 kişinin Müslüman oldukları belirlenmiştir. Bu yönüyle İçel'in Türk-İslam kenti olduğu görülmektedir.

7. Engel Durumlarına Göre Nüfusun Dağılımı

Tablo 8: 1927 Yılı Engel Durumuna Göre Nüfus Dağılımı (TCBİUM, Fasikül I, 1929:143)

YERLEŞİM YERİ	Cinsiyet	MALULİYETLER						
		Maluliyetsiz	Kör	Sağır	Topal	Çolak	Kambur	Sair Maluliyetler
İçel	Erkek	16.701	37	38	114	93	5	145

(Silifke)	Kadın	20.099	28	32	41	25	2	58
Anamur	Erkek	8.126	10	12	52	26	1	55
	Kadın	10.028	8	8	22	7	1	14
Gülnar	Erkek	8.458	21	16	46	35	5	83
	Kadın	10.705	27	14	9	13	4	19
Mut	Erkek	6.841	27	23	66	45	2	66
	Kadın	8.540	15	8	20	15	-	29
Toplam	Erkek	40.126	95	89	278	199	13	349
	Kadın	49.372	78	62	92	60	7	120
Genel Toplam		89.498	173	151	370	259	20	469

İçel’de toplam nüfusun %98.4’ünün herhangi bir engel durumunun olmadıkları tespit edilmiştir. Engelli olanların oranı ise 1.59’dur. Kadınların engelli nüfus içerisindeki oranı erkeklere göre daha düşüktür. İçel’de en fazla görülen bedensel engellilik 370 kişi ile topallık, 259 kişi ile çolaklık ve 173 kişi ile körlüktür. 1927 nüfus sayımında Türkiye’de nüfusun maluliyetleri itibarıyla dağılımı incelendiğinde; engelli bireylerin toplam nüfusa oranlarına göre yalnızca 22 ilde %1,5’i geçtiği belirlenmiştir (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 30). İçel de %1.59 engel oranına sahip olması sebebiyle bu iller arasında yer almıştır. Bu durumun oluşmasında İçel halkının Birinci Dünya Savaşı ve Milli Mücadele yıllarında gerçekleşen muharebelerden kaynaklanmış olabileceği söylenebilir. Nitekim İçel ve çevresinden çok sayıda kişinin savaşlara katıldıkları bilinmektedir.

8. Anadillere Göre Nüfusun Dağılımı

1927 nüfus sayımında nüfusun konuştuğu ana dilleri itibarıyla dağılımı da elde edilebilen nüfus özelliklerinden biridir. Bu nedenle İçel vilayetinde ikamet eden nüfusun ana dillerine ulaşmak mümkündür.

Tablo 9: Konuşulan Çeşitli Anadillere Göre Nüfus Dağılımı (TCBİUM, Fasikül I, 1929:149)

YERLEŞİM	Cinsiyet	LİSANLAR
----------	----------	----------

YERİ		Türkçe	Rumca	İtalyanca	İngilizce	Arapça	Kürtçe	Sair ve Meçhul Lisanlar
İçel (Silifke)	Erkek	17.096	-	-	-	18	-	19
	Kadın	20.283	1	1	-	-	-	-
Anamur	Erkek	8.229	22	-	1	31	-	-
	Kadın	10.058	30	-	-	-	-	-
Gülнар	Erkek	8.652	-	-	12	-	-	-
	Kadın	10.791	-	-	-	-	-	-
Mut	Erkek	7.070	-	-	-	-	-	-
	Kadın	8.622	-	-	-	-	5	-
Toplam	Erkek	41.047	22	-	12	49	-	19
	Kadın	49.754	31	1	-	-	5	-
Genel Toplam		90.801	53	1	12	49	5	19

İçel’de 1927 yılı nüfus sayımı istatistiklerine göre halkın %99.8’i Türkçe konuşmaktaydı. Bir diğer ifadeyle anadili Türkçe olanların sayısı 90.801 idi. Türkiye’de toplam nüfusun %86.4’ünün Türkçe ana diline sahip olduğu düşünüldüğünde İçel vilayetinde Türkçe konuşanların Türkiye ortalamasının çok üzerinde olduğu görülmektedir(TCBİUM, Fasikül III, 1929: 31).

9. Mesleklere Göre Nüfusun Dağılımı

1927 nüfus sayımında nüfusun işteğal olduğu meslekler detaylı bir şekilde tespit edilmiştir. Bu nedenle il ve bağı kazaların katılmış oldukları iş kollarını nüfusun bu özelliklerinden faydalanarak ortaya koymak mümkündür. Bu bağlamda İçel’in iş kolları bakımından nüfus özellikleri aşağıdaki gibidir;

Tablo 10: Mesleklere Göre Nüfus Dağılımı (TCBİUM, Fasikül I, 1929:137)

YERL EŞİM YERİ	Cinsi yet	MESLEKLER
----------------	-----------	-----------

		Zirai	Sınai	Ticari	Serbest	Memur	Hakimler	Ordu	P.T.T	Muhtelif	Meslekler Yekunu	Mesleksiz ve Mesleği Meçhul
İçel (Silifke)	Erkek	6.816	352	309	57	215	14	58	8	76	7.905	9.228
	Kadın	857	30	40	7	6	-	-	-	39	979	19.306
Anamur	Erkek	3.888	245	111	21	76	3	32	1	56	4.433	3.849
	Kadın	3.992	134	3	4	2	1	-	-	51	4.187	5.901
Gülnar	Erkek	4.793	132	88	26	58	7	59	3	8	5.174	3.490
	Kadın	3.153	9	18	-	-	1	-	-	3	3.184	7.607
Mut	Erkek	3.199	203	99	19	56	2	29	4	14	3.625	3.445
	Kadın	350	76	1	1	1	-	-	-	5	434	8.193
Toplam	Erkek	18.696	932	607	123	405	26	178	16	154	21.137	20.012
	Kadın	8.352	249	62	12	9	2	-	-	98	8.784	41.007
Genel Toplam		27.043	1.181	669	135	414	28	178	16	252	29.921	61.019

1927 nüfus sayımında 12 yaş altındaki çocukların bir meslek sahibi olamayacakları belirtilerek mesleksizler grubuna dahil edilmiştir. Türkiye’de 12 yaş altındaki çocuklar toplam nüfustan düştükten sonra erkeklerin %86.49’u, kadınların %35.14’ü olmak üzere toplam %58.46’sının meslek sahibi olduğu tespit edilmiştir. Bu meslekler içerisinde ise erkeklerin %64.46’sı, kadınların %33.80’i ziraat ile meşgul olmuştur(TCBİUM, Fasikül III, 1929: 24). İçel’de 12 yaşın üstündeki erkeklerin %85.06’sı, kadınlarda %26.58’i olmak üzere toplam %51.68’inin meslek sahibi oldukları tespit edilmiştir(TCBİUM, Fasikül III, 1929: 25-26). Türk toplumunun genelinde olduğu gibi İçel’de de en fazla ziraat ile uğraşıldığı görülmektedir. 12 yaşın üstündeki erkeklerin %75.24’ü, kadınların %25.27’si olmak üzere toplam nüfusun %45.73’ü ziraat mesleği mensuplarından oluşmuştur (TCBİUM, Fasikül III, 1929: 26-27).

SONUÇ

Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk nüfus sayımı 28 Ekim 1927 tarihinde yapılmıştır. Bu nüfus sayımında İçel'in nüfus özellikleri hakkında kesin bilgilere ulaşabilmekteyiz. İçel Vilayeti 1927 yılında Silifke merkez kazası olmak üzere Gülnar, Mut ve Anamur kazalarından oluşmaktadır. İçel'in nüfusun niceliği bakımından az nüfuslu olduğu görülmektedir. Nüfusun büyük bir bölümü merkez kaza olan Silifke'de toplanmıştır. İçel'in nüfus yoğunluğu 1927 yılında hem Türkiye hem de Akdeniz vilayetleri ortalamasının altında kalmıştır. İçel nüfusunun büyük bir bölümü Türkiye'nin genelinde olduğu gibi kırsal alanlarda yaşamakta ve geçimlerini ziraat ile sağlamaktaydı. İçel nüfusunun büyük bir bölümü gençlerden oluşmaktadır. Ancak genç nüfus da dahil olmak üzere nüfusun büyük bir bölümü okuma yazma bilmemektedir. İçel'de okur yazar oranı pek çok ilde olduğu gibi Türkiye ortalamasının altında kalmıştır.

İçel'de dul kadınların sayısının erkeklere oranla 18 kat fazla olduğu görülmüştür. Bu durumun temel sebebi Türk Milletinin yaşadığı uzun ve yorucu savaşlar neticesinde erkeklerin şehit düşmesidir. Nüfusun doğum yerleri itibarıyla dağılımına bakıldığında İçel nüfusunun büyük bir bölümünü Türkiye doğumlu olanlar oluşturmuştur. Yurt dışında doğan ancak İçel'de yaşayan en fazla nüfus ise Yunanistan doğumlulardan oluşmuştur. Bu durumun nedeni Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan nüfus mübadelesidir. İçel nüfusun tamamına yakını İslam dini mensuplarından oluşmuştur. Bu durum İçel'in bir Türk-İslam kenti olduğunu göstermektedir. Nitekim konuşulan ana diller itibarıyla nüfus yapısı incelendiğinde nüfusun tamamına yakınının Türkçe ana diline sahip olması da İçel'in Türk-İslam kenti olduğunu gösteren bir başka veridir.

KAYNAKÇA

- Çanak, E. (2016). 1927 Nüfus Sayımına Göre Cebelibereket Vilayetinin Demografik Yapısı. *Akademik Bakış Dergisi*, (54), 95-107.
- Çanak, E.-Yeşil, A. (2015). Atatürk Döneminde Adana (Seyhan) Vilayetinin Demografik Yapısı. *Tarihin Peşinde Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (14), 101-128.
- Çelik, Ş. (1994). Osmanlı Taşra Teşkilatında İçel Sancağı (1500-1584). (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, Ş. (2000). İçel. *Türk Diyanet Vakfı Ansiklopedisi*, 21, 450-455.
- Erdoğan, M.A. (1992). Karaman Vilayetinin İdari Taksimatı. *Osmanlı Araştırmaları*, 12 (12), 425-430.
- Gazel, A. A. (2006). İçel Mutasarrıfı İbrahim Behçet Paşa'nın İçel Sancağı'na (Anamur, Gülnar, Ermenek, Gazipaşa) Dair Bir Raporu 1892. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 31, 119-133.
- Gazel, A. A. (2016). İçel Sancağı'nın Yönetim Merkezi Olmak İçin Kazalar Arasında Yaşanan Mücadele. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (56), 1215-1253.
- Gidirişlioğlu, K. (2021). Siyasi, İdari, Kültürel ve Ekonomik Alanda Silifke (1924-1933). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Kodal, T. (2009). Türkiye Cumhuriyeti'nin İlk Genel Nüfus Sayımında Çorum Vilayeti'nin Nüfus Özellikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19 (1), 233-258.
- Nural, S. (2007). Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Silifke. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

- Oktay, S. (2019). Adana Vilayeti Salnamelerine Göre İçil (İçel) Livası. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.
- Sertel, S. (2014). 1927 Genel Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre Bitlis'in Nüfus Fonksiyonları. *Turkish Studies*, 9 (4), 1015-1034.
- Sertel, S. (2015). Cumhuriyet'in İlk Nüfus Sayımı Sonuçlarına Göre Malatya'da Nüfus. *Akademik Bakış Dergisi*. (48), 80-96.
- Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları (1928), Hilal Matbaası, İstanbul.
- T.C. Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü (1929), 28 Teşrinievvel 1927 Umumi Nüfus Tahriri Fasikül III. Ankara.
- T.C. Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü (1929). 28 Teşrinievvel 1927 Umumi Nüfus Tahriri Fasikül I. Ankara.
- Tamer, A.-Bozbeyoğlu, A. Ç. (2004). 1927 Nüfus Sayımının Türkiye'de Ulus Devlet İnşasındaki Yeri: Basında Yansımalar. *Nüfusbilim Dergisi*, 26, 73-88.

EXTENDED ABSTRACT

Population is the number of people living in an area with defined borders. A census is the official registration of the human communities living in a country with defined borders by state officials in certain time periods. There are many reasons for states to determine both the quantitative and qualitative characteristics of their population. States conduct population censuses for many economic, social and cultural reasons such as identifying the number of soldiers, determining the number of taxpayers, the amount of taxes that can be collected, assessing the labor force, literacy rates, age groups, marital status of the population, and belief characteristics. There have also been differences in the purposes of censuses throughout history. For example, the primary purpose of the censuses conducted by the Romans was to determine the number of soldiers, to collect taxes and to value property. The main purpose of the first

census conducted by the Ottoman Empire was to determine the number of soldiers and the amount of taxes. Modern population censuses carry different objectives such as population growth rate, population density, socio-economic status of the population, occupational groups and educational status. The censuses conducted in the Ottoman Empire could not reflect the demographic characteristics of the state in a scientific manner in all aspects. In this context, modern censuses conducted by states are important in terms of providing detailed information about the demographic characteristics of societies.

Due to the increasing territorial losses in the Ottoman Empire in the XIXth century, Turks living in lost regions such as the Balkans and the Caucasus migrated intensively to Anatolia. Apart from this population mobility, the Turkish nation fought for 11 years between the Tripoli War and the end of the War of Independence. After the Balkan Wars, the migration movement caused significant changes in the demographic structure of Anatolia. The Turkish Nation lost thousands of its citizens on the fronts and thousands more were wounded. The reform movements that began with the victory of the Turkish War of Independence and the newly established Republican administration aimed to determine both the quantitative and qualitative characteristics of the Anatolian population to determine its policies for the future, to ensure nation-state building, and to use Turkey's demographic power effectively and efficiently. For this purpose, Turkey's first census was conducted on October 28, 1927. In this census, many characteristics of Anatolian people such as their marital status, disability status, literacy rates, occupations, native languages spoken were determined, and this situation increases the importance of the 1927 General Population Census. In this context, the demographic characteristics of İçel Province in Turkey's first census conducted on October 28, 1927 were examined in its entirety and the characteristics of the population of İçel were evaluated according to the results of the 1927 General Population Census. The aim of the research is to reveal the social, cultural, and economic characteristics of the population of İçel Province as of 1927, such as literacy rates, male and female population, occupational distribution, mother tongue, marital status, religious structure. As the main resource about the research topic, Prime Ministry General Directorate of Statistics 1927 General Population Census and etudes were analyzed.

Results of the study: According to the 1927 census, the area of İçel province is 9845 square kilometers. The average population density of İçel province is 9.2 and it is the province with the lowest population density among the Mediterranean coastal provinces of the period. The population density of İçel is below the average of both Turkey (17.9) and the Mediterranean coastal provinces (13.3). While Gülnar has the highest population density, Mut has the

lowest population density. It was observed that the majority of the people living in İçel and its surrounding administrative units were born within the borders of Turkey. Those who were born outside the borders of Turkey and reside in İçel account for only 0.20% of the total population.

In İçel, the rate of single males and females was 56.43% and 44.11%, respectively, and 49.69% of the total population was single. The rate of married men in İçel is 42.25% and 39.50% for women, while the rate of marriage in the total population is 40.74%. In this context, it is seen that the rate of marriage and singleness in İçel is below the average of Turkey. The population under the age of 20 constituted 58.3% of the total population in İçel. The population aged 20 and over in İçel is 40.5% of the total population. Among the Mediterranean coastal provinces, İçel has the lowest rate of population aged 20 and over. In other words, more than half of the population in İçel is under the age of 20 and has a young and dynamic structure.

In İçel, the rate of literacy among the population over the age of 7 is 14.6% for males and 1.19% for females, which is 7% of the total population. The literacy rate of the population aged 7 and above in İçel is below the average of Turkey. In the 1927 census, it was determined that 90,718 people out of a total of 90,940 people in İçel and its connected towns were Muslim. In this respect, it is seen that İçel is a Turkish-Islamic city. It was determined that 98.4% of the total population in İçel did not have any disability. The rate of those with disabilities is 1.59. In the 1927 census, when the distribution of the population in Turkey was analyzed in terms of disabilities, it was determined that the ratio of disabled individuals to the total population exceeded 1.5% in only 22 provinces. İçel was among these provinces with a disability rate of 1.59%. It can be said that this situation may have been caused by the battles of the people of İçel during the First World War and the War of Independence. As a matter of fact, it is known that many people from İçel and its surroundings participated in the wars.